

ӘДІЛЕТТІ ҚОҒАМДЫ БІРГЕ ҚҰРУ ӘРБІР ҚАЗАҚСТАНДЫҚТЫҢ ПАРЫЗЫ

Стр. 2-3

ЮБИЛЕЙ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО ЛИДЕРА ОТМЕТИЛИ В КАЗАХСТАНЕ

Стр. 8-9

Стр. 13 **ҺӨРМӘТТИ**

Алматыда «Жайлы мектеп» ұлттық жобасы табысты іске асса, мектептердегі орын тапшылығы 6 мыңға дейін төмендейді

4-бет

Алматыда жаңадан «Шұғыла» және Төлеби метро бекеттері ашылуы мүмкін

6-бет

Гамма-нож - новая вежа в истории нейрохирургии

Стр. 12

Алматыда X халықаралық түркі әлемін зерттеу симпозиумы қорытындыланды

5-бет

23 июня 2023 № 25

Официально/Resmi

Газета «Ахиска» Ahiska Gazetesi

ӘДІЛЕТТІ ҚОҒАМДЫ БІРГЕ ҚҰРУ ӘРБІР ҚАЗАҚСТАНДЫҚТЫҢ ПАРЫЗЫ

Өздеріңізге мәлім, Ұлттық құрылтай — қоғам бірлігін нығайтып, халықтың мүддесімен сәйкесетін сындарлы идеяларды көтеру, жүйелеу, іске асыру үшін құрылған диалог алаңы. Саяси тұрғыдан ол — Президент жанындағы елеулі кеңесші құрылым. Құрамына елге танымал қоғам қайраткерлері, білікті кәсіби мамандар, сарапшылар, өңірлердегі салмақты тұлғалар, елшіл жастар енді. Бір жылдың ішінде әр бағыттағы комиссиялар жұмыс істеп, ой-қорытындылар, пайдалы жобалар, маңызды пікірлер ұсынылды. БАҚ-та, әлеуметтік желілерде материалдар жарияланды. Түрлі деңгейлердегі сұхбат, талқылау алаңдарына спикер ретінде қатысты. Құрылтай қазынасы — ел және әлем даналығы, тәжірибесі. Саяси мектеп те, адами мектеп те — осының қайнарында.

рухын сіңіре отырып, конституциялық реформа жасадық. Бұл өзгерістер мемлекеттіміздің тұғырын бекіте түсті. Сонымен қатар еліміздің ұзақ мерзімге арналған демократиялық бағдарын айқындап берді. Биліктің басты институттары қысқа мерзім ішінде мүлде басқаша сипатқа ие болды. Шешім қабылдау үдерісіне азаматтардың қатысу мүмкіндігі едәуір кеңейді. Адам құқықтары мен бостандықтарын қорғау жүйесі нығайды. Осының бәрі еліміздің саяси құрылымын орнықты және тиімді етіп қайта құруға септігін тигізді. Барынша әділ, ашық әрі бәсекеге лайық жүйе қалыптасты.

Кейбір адамдар реформалардың табысты боларына күмәнмен қараған еді. Бірақ біздің бағдарымыз өзгерген жоқ. Ауқымды саяси жаңғыру жоспарын рет-ретімен жүзеге асырдық. Бәріміз бір ел болып орасан зор жұмыс атқардық.

Қазақстан осыдан 2-3 жыл бұрынғы, тіпті, бір жыл бұрынғы қалпынан айтарлықтай өзгерді. Біз аз уақытта зор серпіліс жасадық. Бұған ынтымақ-бірліктің және сындарлы

стау алды. Осы игі үрдіс биыл да жалғасын табады. Бүгінгі басқосу бүкіл түркі халықтары үшін киелі шаһарда өтіп жатыр. Халқымыз әдетте Түркістанды қазақтың рухани астанасы дейді. Дегенмен, қаладың мән-маңызы бұдан әлдеқайда жоғары. Киелі шаһар еліміздің тарихында айрықша рөл атқарған. Көне

аймақтардың және қалалардың таңбасының мазмұны мен пішіні әрқилылығы қатысты қоғамда көп сын айталатынын, сол үшін оларды бірыңғай үлгіге келтіру керектігін айтты. Сонымен бірге мемлекеттік маңапаттар жүйесін халықтың жаңына жақын өрі түсінікті етіп жасауды тапсырды.

Қазақстанның академиялық үлгідегі жаңа тарихын жазу

Екінші кезекте Президент ұлттың тарихи сана-сезімін жаңғыртудың маңыздылығына тоқталды. «Дамыған мемлекеттің бәрі толық зерттелген төл шежіресін дәріптеуге айрықша мән береді. Бұл істе ел тарихының көп томдық жинағы басты рөл атқарады. Қазақстан тарихының жаңа ғылыми ұстанымдарға сай әзірленген көп томдық жинағы әлі күнге дейін жарыққа шыққан жоқ. Екіншіке қарай, стратегиялық маңызы бар осы мәселе төуелсіздік жылдарында толық шешімін таппады. Сондықтан, мен «Тәуелсіздік бөрінен қымбат» атты мақалада осыған арнайы тоқталдым. Қазақстанның академиялық үлгідегі жаңа тарихын жазу туралы бастама көтердім. Бұл жұмысқа еліміздің және шетелдің бір топ ғалымдары жұмыла кірісті», деді ол.

Нәтижесінде ежелгі заманнан бүгінге дейінгі аралықты қамтитын жеті томдық жинақ әзірленген.

Жиналған материалға енді стилистикалық және ғылыми редакция жасауы керектігін айтқан президент, жинақты бірыңғай үлгіде безендіруді және еңбекте осыған дейін жіберілген тұжырымдамалық қателіктер мен кемшіліктер қайталанбауын, оған соңғы кезде ашылған тарихи жаңалықтарды түгел енгізуді тапсырды.

Сондай-ақ, төл тарихымыз да ерекше орны бар тұлғалардың бірыңғай тізімін әзірлеуді тапсырды. Бұл орайда ономастика саласын тәртіпке келтіру маңыздылығына тоқталып өтті.

Мемлекет басшысы алдымен

қоғамдық диалогтың арқасында қол жеткізді. Қазақстан — осы геосаяси аймақта саяси жүйесін қысқа мерзім ішінде түбегейлі өзгерткен бірден-бір мемлекет. Тың өзгерістердің арқасында саяси реформалардың Қазақстанға ғана тән ерекше үлгісі қалыптасты. Келешекте де оның мән-маңызы арта бермек. Алайда қолда бар жетістікке тоқмәйлісіп отыруға болмайды. Алда ұзақ жол, ауқымды жұмыс бар. Жалпы, Әділетті Қазақстанды құру министрлер мен әкімдердің ғана міндеті емес. Оған бүкіл қоғам болып жұмылуымыз керек-дейді президент

Президент Ұлттық құрылтайдың не себепті Түркістан өтіп жатқанын түсіндірді. «Ұлттық құрылтай — халқымызды ортақ мақсатқа ұйыстыратын бірегей құрылым. Мен бытыр наурыздағы Жолдауымызда осы құрылтайды шақыру туралы бастама көтердім. Бұл қадам қоғамдық диалогты нығайта түсу үшін жасалды. Сондай-ақ, мұнда ұлттың болашағына ықпал ететін елдік мәселелер талқыланады. Біз құрылтайдың алғашқы отырысын осыдан дәл бір жыл бұрын Ұлт ұясы — Ұлытауда өткіздік. Көптеген маңызды істер мемлекеттіміздің негізгі қаланған қастерлі өлкеден ба-

Ұлттық нышандарды жаңарту

Бірінші кезекте, мемлекеттік нышандарды жетілдіруді тапсырып, олардан бірегей ұлттық кодымыз айқын көрініп тұруы тиіс екенін айтты «Мемлекеттік нышандарды жетілдіру қажет. Қазір кез келген елдің ықпалды болуына ұлттық брендтің әсері мол. Сондықтан, оның танымалдығын арттыра түсу керек. Ол үшін бірыңғай бірыңғай-кодты, ортақ стандартты сақтау өте маңызды. Нышандарымыз бірегей ұлттық кодымызды нақты өрі айқын көрсетуі керек», деді Президент.

Мемлекет басшысы алдымен

«Кейбір адамдардың қалауымен жалған өмірбаяны әдейі қолдан жазылған Кеңес дәуірінің қайраткерлері бар. Ондай жасанды тұлғалардың есімін түрлі нысандарға беруді доғару қажет. Жалпы, ономастика саласын тәртіпке келтірген жөн. Бұл шаруа кешенді және дейекті түрде бір орталықтан атқарылуға тиіс. Ономастика бұл — ата-бабаларымызға байланысты я белгілі тұлғалардың туысқандарының ісі емес. Бұл — мемлекеттің шаруасы. Осы саладағы барлық рәсімдерді іс жүзінде реттеу маңызды», деді Мемлекет басшысы.

Ұлттық құндылықтарды дәріптеу

«Шын мәнінде, қазақтың мәдениеті сан түрлі саланы қамтиды. Халқымыздың ата-бабадан мирас болған мол мұрасы бар. Оны заман талабына сай жаңғыртып, жер жүзіне насихаттау керек. Мысалы, өзіміз іргесінде отырған Қожа Ахмет Ясауи кесенесі бай тарихымыздың символы саналады. Оның ұлт руханиятындағы орны ерекше екенін білесіздер. Осы кесенеге ұлттық мәдени-тарихи ескерткіш мәртебесін беру туралы ұсыныс енгізілген. Мән мұны қолдаймын», деген Президент, Қожа Ахмет Ясауидің 930 жылдығына орай «Ясауитану» ғылыми орталығын немесе институтын құру мәселесін қарастыруға болатынын айтты.

Ұрпақ тәрбиесі

«Біз ұрпақ тәрбиесіне баса мән беріп, жастарды жақсылыққа жетелеуіміз керек. Бүгінгі интернет дәуірінде бұл оңай шаруа емес. Ашығын айтсақ, қазір жас ұрпақ әлеуметтік желі арқылы тәрбие алып жатыр. Баланы дұрыс бағытқа бұрып, жол көрсетіп отырмасақ, бұл — өте қауіпті үрдіс. Ғаламтор арқылы жат діни ағымдардың құрығына түскен

Ақпарат саясатының тиімділігін арттыру

Қасым-Жомарт Тоқаев ақпарат саясатының тиімділігін арттыру, креативті индустрияны дамытуға баса назар аударған жөн деп санайды. Бұл орайда, идеологиялық маңызды құрал — кітап екенін айтып, «Балалар кітапханасы» атты жаңа бағдарламаны қолға алуды тапсырды. Ол үшін қазақ әдебиетінің түрлі кезеңдерін және жанрларын қамтитын арнайы тізім жасалып, сол тізімдегі кітаптар барлық балаға қолжетімді болады.

«Шын мәнінде, кітап оқитын ел зиялы ұлтқа айналады. Біз жас ұрпақтың кітапқа құштарлығын оятуымыз керек. Бұл қиын мәселе екенін түсінемін. Әсіресе, олардың бар назары әлеуметтік желіде болған кезде, тіпті, қиын. Бірақ, бұл мәселемен шұғылдану керек. Басқа жол жоқ», дей келе президент, тәулік бойы жұмыс істейтін Президент кітапханасын ашу — көкейінде жүрген арманның бірі екенін айтты.

Мемлекеттік саясатта талдау, сараптама жасау қызметі сапалы жүргізілуіне тиіс екенін айтты. Сонымен бірге шекаралас аймақтарды дамыту маңыздылығына тоқталған ол: «Еліміз үшін стратегиялық маңызы бар тағы бір мәселе — шекаралас аймақтарды дамыту. Жер — басты байлығымыз. Туынды тігер тоқымдай жерің болмаса, өз мемлекетің де болмайды. Бабаларымыз бізге ұлан-ғайыр аумақты мирас етті. Оны шашау шығармай сақтап, көркейту — біздің қасиеті бірыңғаймыз. Осы орайда, «Жеріміз шетелдіктерге сатылып жатыр» деген сөз ара-тұра айтылып жатады. Бұл — жалған ақпарат», деді.

Шекара шетіндегі кейбір елді мекенде халық саны күрт азайып кеткенін, бұған бір кездегі аудандарды біріктіру жөніндегі шешімдер ықпал еткенін айтты. Сол үшін Қатон-Қарағай, Марқакөл және Мақаншы аудандарын қалпына келтіру туралы шешім қабылданды.

Сонымен бірге мемлекет басшысы соңғы кадрлық ауыс-түйіске қатысты пікір білдірді. Ол қоғамда мемлекеттік аппараттың жұмысына қатысты біраз сын-пікірлер бар екенін, олардың қасым көпшілігі орынды екенін айтты. «Соңғы кездері мен бірқатар кадрлық өзгерістер жасадым. Бұл ретте, ешқандай шауқандылыққа, мемлекеттік қызметшілерді, жоғары лауазымды тұлғаларды жалпай қызметтен босатуға жол берілген жоқ. Ең алдымен, олардың іскерлік

қабілеті мен тәжірибесі ескерілді», деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Марал Ишанның Кенесарыға сыйлаған құраны табылды

Президент мұны еліміздің рухани өміріндегі өлеулі оқиға екенін айтты. «Жұанның соңында елдің рухын көтеретін тағы бір жақсы жаңалықты сіздермен бөліскім келеді. Әйгілі Марал ишанның Кенесары ханға сыйлаған Құраны табылды. Бұл — еліміздің рухани өміріндегі өлеулі оқиға. Марал ишан барша қазаққа танымал адам болған. Ол — төл тарихымызда ерекше орны бар Кенесары ханның үзегілес серігі», деп атап өтті Мемлекет басшысы.

Президенттің айтуынша, бұл Құран екі ғасыр бойы қолдан қолға өтіп, ақыры шетелге шығарылған екен. Оны жанашыр азаматтардың, мекенаттардың көмегімен Қазақстанға қайтарып алдық. Құранда Марал ишанның және Кенесары ханның мөрі бар. Жәдігерге жан-жақты сараптама жасалды. Отандық және шетелдік ғалымдар Құранды мұқият зерттеді.

«Құранның, расында, Марал ишанға тиесілі болғаны және Кенесары ханға берілгені анықталды. Кез келген өркениетті ел өзінің тарихи мұраларына зор құрметпен қарайды. Оны қастерлеп, мұражайға немесе басқа да арнайы орындарға қояды.

Біз де бабалардан мирас болған әрбір жәдігерді қадірлеп, сақтай білуіміз керек. Осы Құранды жақында Қазақстан мұсылмандарының діни басқармасына табыс етеміз. Өйткені, бұл — бүкіл елге ортақ қазына», деді Президент.

Сонымен қатар Мемлекет басшысы құнды мұраның барша халқымыз үшін қастерлі орында тұрғанын азбал екендігін атап өтті. «Құранды қалпына келтіріп, Қожа Ахмет Ясауи кесенесіне қойған жөн деп санаймын. Кезінде Тайқазанның елге оралуын жұрт жақсы ырымға балаған еді. Көп ұзамай Қазақстан Тәуелсіз мемлекет болды.

Ұлт азаттығы үшін күрескен Кенесарының қолында болған Құран кітабының елге келуі де жақсы ырым деп ойлаймын. Бұл оқиға Қазақстанның жаңа дәуірінің берекелі бастауы болсын деп тілейік», деп сөзін қорытындылады ел Президенті.

Мемлекет басшысы Ұлытау төріндегі алғашқы құрылтайдан бері өткен бір жылда елімізде конституциялық реформа жасалғанын, бұл өзгерістер мемлекеттіліміздің тұғырын бекіте түскенін, ұзақ мерзімге арналған демократиялық бағдарымызды айқындап бергенін атап өтті. Президенттің айтуынша, Әділетті Қазақстанды құру министрлер мен өкімдердің ғана міндеті емес. Оған бүкіл қоғам болып жұмылу керек. Ал түпкі мақсатқа жету үшін саяси-экономикалық реформа жасау жеткіліксіз. Ең бастысы, әр азаматтың сана-сөзімі жаңғыруы қажет. Халқымыздың дүниетанымы және өмірлік ұстанымдары өзгеруге тиіс. Өйтпесе, басқа реформаның бәрі бекер. Былтыр Ұлытауда, биыл киелі Түркістанда бас қосқан ұлттық құрылтайдың 2024 жылы өтетін жері, ел тарихында айрықша орны бар тағы бір аймақ — Атырау облысы екенін, ондағы әйгілі Сарайшық қаласында атақты хандарымыз ордасын тіккендігін, Ұлттық құрылтайдың келесі отырысын осы шежірелі аймақта өткізуді ұсынған президентіміз келесі құрылтай Атырау қаласында деді.

Ауда ҚОЖАМБЕТОВА

ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗДЕ ТӘРБИЕ САФАТТАРЫ ӨТТІ

Түркістан облысы Сайрам ауданындағы білімге қарасты №5 М. Горький жалпы орта мектебінде жыл басынан бері патриотизм тақырыбында бірнеше іс шара өткізіліп келеді.

Мақсатымыз «демократиялық қоғамда өмір сүруге қабілетті азаматты және патриотты; тұлғаның саяси, құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетін; балармен жастардың құқықтық санасын, балар мен жастар арасындағы қатыгездік пен зорлық-зомбылыққа қарсы тұру дайындығын қалыптастыру» дейді аталмыш мектеп ұжымы.

Оқу жылдарында сынып жетекшілер тағайындалып, оқушылардың және ата-аналардың әлеуметтік жағдайы туралы мәліметтер жиналды, тәрбие жұмыстарының бағыттары

белгіленді. Сонымен қатар тәрбие шараларына бақылау-басшылық жасау іске асты. Оның ішінде сынып жетекшілердің тәрбие жоспарлары бекітіліп тексерілді. Тәрбие жұмысының мазмұнын білім тұжырымдамасындағы 8 бағыт бойынша: жалпы адамзаттық және ұлттық құндылықтар тұтас педагогикалық процестің өзгеі бола отырып, тәрбие жұмыстарының барлық бағыты арқылы өтеді. Жол қауіпсіздік ережелерін насихаттау, балалар жарақатын болдырмаудың алдын алу шаралары, өрт қауіпсіздігіне арналған шаралар. ҚР мемлекеттік рәміздерін насихаттау және қолдау бағдарламасы бойынша іс-шаралар, діни экстремистік көз қарасқа қарсы жүргізілетін іс-шаралар жоспарланды. Мектеп өкілшілігі мен «Бала тәрбиесі баршаның ісі» тақырыбында бірлесіп атқарылатын жұмыстардың көлемі бекітілді. Оқушылар арасында құқық бұзушылықтың алдын алуды ұйымдастыру шаралары бірлесіп жа-

сапды. Жыл басында даталы мереке-лер апталықтар сынып жетекшілерге белініп берілді.

1 Қыркүйек жаңа оқу жылының басталуына орай «Білімге ұмтылу, өңбекшілік және отаншылдық» тақырыбында салтанатты жиын өткізілді. Бірінші қыркүйек әр баланы үшін өмірдің қызықты шақтарының басталуы. Мектеп табылдарынан аттағаннан соң, балалық кезең аяқталып үлкен өмірге қадам басамыз. Мұнда бала көп нәрсені үйренеді. Жаңа достар мен тәлімгерлерін көздестіреді. Ең алғашқы мұғалімі өшпес әсер қалдырады.

Мектеп аясындағы қоңырау мерекесі бүкіл халық дайындалатын маңызды іс — шара. Еліміздің түкірі — түкіріндегі мектептерде алғашқы қоңырау шалынды.

№5 М. Горький атындағы жалпы орта мектебінде бүгін бүгдіршіндер үшін «Білім күні» мерекесі тойланып өтті. Бүгдіршіндерге арналған ән — күйлер орындалды. Мектеп директоры Пазарев Х.М. бүгдіршіндерге ұстаздар мен мұғалімдерге өз ізіп тектерін білдірді. Мереке сәтті өтті.

«Абайлаңыз балалар!» тақырыбында қауіпсіздік ережесін сақтау мақсатында практикалық сабақтар өткізілді.

Баланың «Жолда жүру ережелері» ұғымын берік меңгеруі үшін оны Жол жүру ережелерімен жүйелі, назардан тыс қалдырмай таныстырады. Ол үшін ауладағы көшеде, мектепке барар жолда тиісті жағдайларды пайдалану. Көшеде нәрестемен бірге бола отырып, оған көліктермен, жаяу жүргіншілермен жолда болып жатқан барлық нәрсені түсіндіру пайдалы. Мәселен, негізген дәл осы

сәтте жол бөлігін көсіп өту мүмкін емес, бұл жағдайда жаяу жүргіншілер мен автокөліктер үшін қандай ережелер бар, тәртіп бұзушыларды көрсетіп, олардың қозғалыстағы көліктерді қағып қату қауіп бар екенін атап өту.

Бүгін №5 М. Горький атындағы мектебімізде сынып жетекшісі Нұзимова О.Г. жетекшілігімен 1 «Е» сынып оқушыларымен практикалық сабақтар өткізілді. Практикалық сабақта аға кеңесші Кампилова З.И. және Сайрам аудандық республикалық унитарлық қатысып, жол қозғалысы ережелері бойынша нұсқаулықтар берді. Практикалық сабақ өте нәтижелі және қызықты болды.

«Тәртіп-тәрбие бастауы» тақырыбында Сайрам ауданы адами әлеуетті дамыту бөліміне қарасты №5 М. Горький жалпы орта мектебінде 26.09.2022 ж мектептің 6-сынып оқушыларымен мектеп инспекторы мен кеңесуі ұйымдастырылып, жиналыс өткізілді. Жиналыс барысында көмектесіп топпаған жасоспірімдер арасында зорлық-зомбылықты, нашарлық, ескірткі, құқықбұзушылық пен қылмыстың алдын алу, оқушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мектептің ішкі тәртібін сақтау, мектеп формасы, сабаққа қатысу мақсатында мектеп тәлімгері З.И. Кампилова, 6 сынып жетекшілері Г.М. Нармбетова, Р.М. Мұстафина, Г.А. Аваханова, Г.А. Ташимбетова, З.Р. Уәденова және мектеп инспекторы А.А. Абрашилов түсіндірме жұмыстарын жүргізді.

Райхан АЛТАЙБЕКОВНА Сайрам ауданы

Алматыда «Жайлы мектеп» ұлттық жобасы табысты іске асса, мектептердегі орын тапшылығы 6 мыңға дейін төмендейді

Бұл туралы Алматы қаласының кәсіпкерлер палатасы жанындағы Білім беру кеңесінің кезекті отырысында айтылды.

Алматы қаласы ӨКП басқарушы директоры Ақерін Ералиева Кеңес жұмысын бастап, төрт бағыт бойынша жұмыс жүргізіліп жатқанын айтты. Біз жүктемені түсіру үшін шамадан тыс жүктеген мектептердің ұнасқандарын қайта қарастырдық. Егер жақын жерде балаларды қабылдай алатын басқа мектеп болса, онда біз кейбір көшелерді сол мектепке бағыттамаймыз. Бұл да жұмыс тиімділігінде жақсы шаралардың бірі», — деп атап өтті Ақмарал Айтуарова.

Білім басқармасының мәліметінше, қазіргі уақытта Алматыда 214 мемлекеттік мектеп, 99 жекеменшік мектеп жұмыс істейді. Жалпы контингент 320 601 оқушыны құрайды, оның ішінде 28 мың бала жеке мектептерде оқиды.

2019 жылы мемлекеттік мектептер жаңа басына шаққандағы қарындандыруға көшті. Жекеменшік мектептер 2019 жылдан бастап Астана қаласының «Қаржы орталығы» арқылы мемлекеттік тапсырыс алады. «Қаржы орталығының интернет-ресурсындағы барлық ақпарат ашық жарияланған.

Алматы қаласы Білім басқармасының мектепке дейінгі тәрбие бөлімінің басшысы Әлия Сағиева мектепке дейінгі ұйымдармен болған жағдай туралы айтты.

«Бүгінгі таңда бізде Алматы қаласы бойынша 900 жекеменшік мектепке дейінгі ұйым бар. Оның ішінде 193 мемлекеттік және қалған 707 жекеменшік мектепке дейінгі ұйым. Жыл сайын бізде шамамен 58 000 млрд жыл өткізіледі. Оның жар-тысы, шамамен 27 000 млрд төңіре, біз жекеменшік мектепке дейінгі ұйымдарға бөлеміз. Мен «Атамекенге» алғыс айтықым келеді. Біз Палатамен тығыз жұмыс істеп келеміз», — деді Әлия Сағиева.

Жиында білім беру мазмұны да атап өтілді. Колледждердің статусына қатысты Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің стратегиялық даму және

ұнасқандар деп аталады.

«Бүкіл қапа картасын шағын микро аудандарға бөлінеді. Мұнда мектептерге қазандық қол жетімділік ескерілді. Біз жүктемені түсіру үшін шамадан тыс жүктеген мектептердің ұнасқандарын қайта қарастырдық. Егер жақын жерде балаларды қабылдай алатын басқа мектеп болса, онда біз кейбір көшелерді сол мектепке бағыттамаймыз. Бұл да жұмыс тиімділігінде жақсы шаралардың бірі», — деп атап өтті Ақмарал Айтуарова.

Білім басқармасының мәліметінше, қазіргі уақытта Алматыда 214 мемлекеттік мектеп, 99 жекеменшік мектеп жұмыс істейді. Жалпы контингент 320 601 оқушыны құрайды, оның ішінде 28 мың бала жеке мектептерде оқиды.

2019 жылы мемлекеттік мектептер жаңа басына шаққандағы қарындандыруға көшті. Жекеменшік мектептер 2019 жылдан бастап Астана қаласының «Қаржы орталығы» арқылы мемлекеттік тапсырыс алады. «Қаржы орталығының интернет-ресурсындағы барлық ақпарат ашық жарияланған.

Алматы қаласы Білім басқармасының мектепке дейінгі тәрбие бөлімінің басшысы Әлия Сағиева мектепке дейінгі ұйымдармен болған жағдай туралы айтты.

«Бүгінгі таңда бізде Алматы қаласы бойынша 900 жекеменшік мектепке дейінгі ұйым бар. Оның ішінде 193 мемлекеттік және қалған 707 жекеменшік мектепке дейінгі ұйым. Жыл сайын бізде шамамен 58 000 млрд жыл өткізіледі. Оның жар-тысы, шамамен 27 000 млрд төңіре, біз жекеменшік мектепке дейінгі ұйымдарға бөлеміз. Мен «Атамекенге» алғыс айтықым келеді. Біз Палатамен тығыз жұмыс істеп келеміз», — деді Әлия Сағиева.

Жиында білім беру мазмұны да атап өтілді. Колледждердің статусына қатысты Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің стратегиялық даму және

әлеуметтік жұмыс жөніндегі проректоры Жанар Рысбекова пікір білдірді. «Колледждер бейресми білім беру ұйымдарына ескере отырып, суранышта болды. Қазір сарапшылар колледждер оқып, содан кейін Google-да немесе басқа ресурстарда кейбір модульдерді оқып алу жеткілікті дейді. Осы модульдердің арқасында жоғары білім алуға болады деп ойлайды. Осы курстардың барлығын ескере отырып, негізгі орта арнайы білім жоғары білімге есептелгенге дейін барады. Болшақта олар жоғары білімді қамтиды деп күтеді. Жоспарлау кезінде арнайы орта білімді нашарсыз қалдырмауды сұраймыз. Өйткені жоғары білімге лицензия алу қиынырақ», — деді Жанар Рысбекова.

Алматы қаласы ӨКП адами капиталды дамыту бөлімінің сарапшысы Жанар Ибрагимова білім беру ұйымдарында мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру мәселелері туралы айтты.

Осы жылдың 9 қаңтарынан 27 ақпанына дейін 2023-2025 жылдарға арналған кадрларға қажеттілікке байланысты сауалнама жүргізілді. Оған ҚР бойынша 51,2 мың кәсіпкерлік субъекті қатысты, оның ішінде 13,1 мың кәсіпорын кадрларға қажеттілікті көрсетті. Алматы қаласы бойынша сауалнамаға 5 285 компания қатысты, олардағы жұмысшылар саны 288 537 адам.

«Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысы Атамекен ӨКП,

ҰКП ұсыныстарын ескере отырып, меншік нысаны және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан білім беру ұйымдарында орналастырылады. Мәселен, Алматы қаласының кәсіпкерлер палатасының тікелей қатысуымен 2022 жылы қалалық комиссия отырысында алғаш рет жеке медициналық колледждерде мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру туралы шешім қабылданды. Осылайша 5 жекеменшік медицина колледжі мемлекеттік тапсырыс алды», — деді Жанар Ибрагимова.

Былж конкурс қорытындысы бойынша 16500 орынға 57 өтінім (мемлекеттік — 22, жеке - 35) мақұлданды. Алматы қаласы кәсіпкерлер палатасының төрағасы Әуез Төймбетов кеңестің жұмысын бірнеше жұмыс тобына бөледі ұсынды.

«Осылайша біз сала мәселелерін нақты қарастыра аламыз, уақыт пен ресурстарды тиімді пайдаланамыз, өзекті мәселелерді шеше аламыз. Біз қазір басқа салалық кеңестердің жұмыс топтарының тиімді жұмысын көріп отырымыз. Топ құрамына мемлекеттік органдардың өкілдері, кеңес мұшелері, сондай-ақ, саланың проблемаларына бай-жай қарайтын адамдар кіре алады», — деп атап өтті Әуез Төймбетов.

Палата төрағасы Кеңес қатысушыларын жұмысқа белсенді қатысуға шақырды. Өйткені олар саланың барлық мәселесін біледі және оларды шеше алады.

Алия КЕМЕЛБЕКОВА

Алматыда Х халықаралық түркі әлемін зерттеу симпозиумы қорытындыланды

14-15 маусым Алматы қаласында Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінде Х халықаралық түркі әлемін зерттеу симпозиумы болып өтті. Жыл сайын түбі бір түркі жұртының басын қосып, Түркияның Нийде Өмер Халисдемир университеті, Қазақстаннан Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Әзербайжан республикасының Баку Еуразия университеттерінің ұйымдастыруымен өтетін алқалы жиын биыл да бірнеше мемлекет университеттерінің қатысуымен өтті.

9 отырыстарында бірнеше жүздеген еңбектер жарияланған. Алғаш 2014 жылдың 21 наурызында Нийде Халисдемир университетінде өткізіліп, 18 мемлекеттен 356 баяндамашы, 2015 жылы Алматы қаласында Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінде 12 мемлекеттен 300 баяндама, 2016 жылы Баку қаласында 13 мемлекеттен 413 баяндама, келесі жолы Нийдеде өткен симпозиумда 412 баяндама, бесінші рет Алматыда өткен симпозиумда 8 мемлекеттен 345 баяндама, 6-шы ретте 611 баяндама, 7-шісі Түркия қалаларында өткен симпозиумда 200-ден аса баяндамалар жарияланды. Осы баяндамалардың арқасында

Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің докторы Аида Мейр-кулова «Бірлескен халықаралық білім беру бағдарламасын әзірлеу: Қыздар университетінің тәжірибесі», Түркияның Нийде Өмер Халисдемир университетінің профессоры, доктор Хикмет Кораш «Қазақ — түрік — әзербайжан тілдерінің лингвистикалық терминдерінің түсіндірме сөздігі», Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институты директорының орынбасары доктор Маралбек Ермұхамет «Түркі тіл біліміндегі жаңа бағыттар бойынша зерттеулер», Гази университетінің профессоры доктор Халил Токжан «Түркі елдері жоғары білім және ғылым саласындағы ынтымақтастық», Баку Евразия университетінің профессоры доктор Адалет Шариф Тахирзаде «Бірлескен халықаралық білім беру бағдарламасы», Баку Евразия университетінің профессоры Доктор Маил Биннат Аскеров «Сөздің пайдалану жолдары және ассимиляция механизмінің лингвистикалық ерекшеліктері» тақырыбында тағымды зерттеулерін таныстырып, қатысушылар арасында сұрақ-жауап сессиясы орын алды.

көптеген алшақтықтардың бөті ашылды. Биылғы жылы симпозиумда талқыланатын басты тақырып «Түркі әлемінде білім беру саласында ынтымақтастықтың нығаюы, осы бағыттағы мәселелер көтеріліп, болашақта жемісті істер атқарылу жоспарланып отыр» деп атап өтті. Ресми бөлімнің соңы 2014 жылдан бері аталмыш Симпозиум аясында дәстүрлі түрде серіктес университеттердің білімалушылары тарапынан ұйымдастырылып келе жатқан «Түбі бір түркіміз» фестиваліне ұласты. Фестивальде ұйымдастырушы елдердің ұлттық ән мен күйі, биі мен жыры орындалды.

«ТҮРКІ ЕЛДЕР ҰНТЫМАҚТАСТЫҒЫ: БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ ИНТЕГРАЦИЯСЫ»

тақырыбында сессиялық отырыс та қатар өтті. Отырыста модератор

Симпозиумының мақсаты — Түркі тілдес мемлекеттердің ынтымақтастығын нығайту. Әсересе тіл, әдебиет, тарих, білім, мәдениет, өнер, коммуникация, халықаралық қатынастар, аймақтық мәселелер, бизнес, экономика, дін, философия, әлеуметтану, туризм және халықаралық зерттеулер сияқты салалардағы өзекті академиялық мәселелерді талқылау.

Симпозиумының алғашқы күні, ҚР Ғылым және Жоғары Білім министрі Саясат Нұрбек онлайн құттықтау жолдады. Симпозиум тарихына терең тоқталған министр, оның маңыздылығын да атап өтті.

«Тарихтан белгілі Алтай тауларынан Қытай шекарасына дейін Батыста Қара теңізге дейін алып аймақты мекендеген түркілер ұлы даланың өркениеті мен тарихын қалыптастырып, өскелең ұрпаққа мирас етіп қалдырды. Ортақ құндылығымызға айналып отырған ортақ тарихымызды зерттеу мәдени байланыстарымызды тереңдету, тіл, дін, тағы да басқа салалар бойынша мәселелерге қатысты зерттеулер жүргізуге деген қажеттілік күнтізбелінен ешқашан түскен емес. Түркі әлемі зерттеулері симпозиумының ғылыми нәтижелері түбі бір түркінің бірлігі мен мәдени байланысын нығайтуға, түркі мемлекеттерінің сенімді қарым-қатынасын арттыруға, экономикалық, стратегиялық жоспарларын дамытуға елеулі үлес қосады деп білеміз. Ғалымдарымыздың осы бағытта атқарып жатқан еңбектеріне толағай табыс тілей отырып, түркітілдес мемлекеттер мен халықтардың ынтымағы арта берсін, Түркі әлемі зерттеулері

симпозиумының түркі халықтарының білімі мен ғылымына қосар үлесі көп болсын демекпін», — деді.

Сонымен қатар симпозиумының ашылуында Басқарма Төрағасы — Ректор Гүлмира Қанай, Түркия Республикасының Алматыдағы Бас консулы Али Риза Акинжи, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің Директорлар кеңесінің Төрағасы, доктор Омархан Нұртайұлы Оксикбаев, Нийде Өмер Халисдемир университетінің ректоры Профессор Хасан Услу, Нийде қаласының әкімі Эмрах Оздемир, Баку Евразия университетінің проректоры, профессор Гульзар Ибрахимова, Қазақстан Ғалымдар одағының президенті, академик, профессор Оразалы Сәбден, Қоғам қайраткері, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің түлегі Асылы Осман да сөз алды.

Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің Директорлар кеңесінің Төрағасы, доктор Омархан Нұртайұлы Оксикбаев: «Ғылымның педагогика, тіл, әдебиет, тарих, мәдениет, өнер, халықаралық қатынастар, экономика, философия әлеуметтану, гендерлік мәселелер, жаратылыстану ғылымдары сияқты өзекті мәселелер бойынша пікір алмасып, талқылауды көздеген әлемнің әр түрліріндегі түркі жұртын бір арнаға топтастырған түбі бір түркі жұртының өзара ынтымақтастығының нығайып, әлемдік бейбітшілікті көздейтін симпозиум нәтижесінде болашақта түркі әлеміндегі ортақ ғылыми жобалар жүзеге асырылып, күрмеуі шешімдей тұрған мәселелерді шешуге мұрындық болады деп есептеймін. Симпозиумының

«Кәсібім нәсібім»- дейді бұрынғы тіс дәрігері

Соңғы уақытта бизнес саласына әйел адамдар да қорықпай көптеп келе бастады. Соның бірі де бірегейі Еңбекшіқазақ ауданының тұрғыны Демесинова Балжан форель өсіріп, Түрген шатқалында туристік демалыс орнын жабдықтап, болашақта бизнесін одан әрі көркейтуді көздеп отыр.

Биылдан бастап әкелер күні мерекеленетін болады

Биылдан бастап мереке күнтізбесіне толықтыру енгізілді. Бұдан былай маусымның әр үшінші жексенбісі - Әкелер күні. Әкелер күні тарихы әріден басталады. 1929 жылдың 19 маусымында АҚШ-та алғашқы рет өткізілді. Осы мерекелік шараның ұйымдастырушысы Миссис Доддтан Спокан қаласынан, Вашингтон штаттарынан болған. Ол өзінің әкесі мен бала тәрбиелеп жүрген барлық әкелерді жоғары бағалайтынын білдіргісі келген. Мерекені ұйымдастырушы әкесі Уильям Смартка деген сүйіспеншілігін әкелер күнін шығарумен жеткізгісі келген. Уильямның әйелі өрте қайтыс болып, жалғыз басты әке 6 баласына жақсы тәрбие береді.

АҚШ-та ұлттық мереке ретінде 1966 жылы АҚШ президенті Линдон Джонсон заңға қол қойып, маусымның үшінші жексенбісін ұлттық мереке деп жариялады. Дәстүр бойынша, жыл сайынғы мерекелік іс-шаралар кезінде мемлекет қарапайым азаматтар балаларды тәрбиелеп отырған төмен табыстары бар әкелерге қолдау көрсетуге асығады. Уақыт өте келе, отбасылық құндылықтарды құрметтейтін игі шара, басқа елдер арасында да кең тарап, мереке ретінде тойланып келеді.

Биылғы жылдан бастап, еліміздің премьер-министрі мерекелер күнтізбесіне тиісті қосымшаны бекітіп, қол қойған болатын.

Сондай-ақ бұған дейін Қазақстанда мамырдың екінші жексенбісінде тойланатын Аналар күні бекітілген еді.

Ақпарат және қоғамдық даму министрі Дархан Қыдырәлі бұл мерекелердің маңызы туралы айтқан.

Оның сөзінше бұл мерекелер отбасы институтын нығайтып, ұлтшылдығымызды арттыруға септігін тигізеді.

«Аталған мерекелер отбасы институтын нығайтуға, аналарымыз бен әкелеріміздің мәртебесін көтеруге, отбасылық құндылықтарды дамытуға, та

вуеттеп жақындатып, құрмет-қияластың берік орнауына және отбасындағы береке-бірліктің артуына ықпал етеді деп сенеміз. Бүгінгі Балалар құқығын қорғау күнінде пайда болған мәні соғу мерекелер құтты болсын! Екелеріміз бен аналарымыз аман болсын!» — дейді Дархан Қыдырәлі.

Аида ҚОЖАМБЕТОВА

Балжан - төрт баланың жалғастыруды ұйғарды. «Бастапқы капитал жерді тегістеп, абаттандыруға, екі үлкен және он шағын самалжай, сондай-ақ он сөкі салуға жетті. Кейін Алматы облысы Кәсіпкерлер палатасында «Бастау бизнес» бойынша оқытудан өтіп, 6 пайызбен жеңілдетілген несие алдым. Осы қаражатқа жиназ және 3 киіз үй сатып алдым. Содан бері қыста да, жазда да

1996-1997 жылдары ағам Түрген шатқалында форель шаруашылығын сатып алды. Содан біз оны бүкіл отбасымызбен дамыта бастадық», - деп еске алды кәсіпкер. 2017 жылы күйеуінің ағасы мен анасы Балжанға жер телімін бөліп берген. Бұл балық аулау кәсібінің басын салды — көпбалалы ана бірден отбасылық кәсіпті

жұмыс істеп, шаруашылықты қарқынды дамытып келеміз», — дейді Балжан. 2019 жылдың маусым айында іскер әйел шаруа қожалығының базасында туристік демалыс аймағын ашты. Қазір мұнда 32 адам жұмыс істейді, 9-ы ресми. 23-і маусымдық келісім-шарт негізінде жұмыс істейтін қызметкерлер. Демалыс

жібермей пайдалану керек деп ойлаймын» дейді Балжан.

Кәсіпкер қазір балық шаруашылығының өркендеп келе жатқанын айтты. Бірақ болашақта ол өзінің шаруа қожалығының ауданында ірі көшендердің біріне айналуын қалайды. Ол үшін бассейні, монша кешені, ойын алаңдары бар қонақүй

салуды жоспарлап отыр.

Өткен жылы Алматыда Әйелдер кәсіпкерлігін дамыту орталығында үш ай ішінде 345 әйелге қызмет көрсетілді дейді «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасы. Әйелдердің құқығы мен экономикалық мүмкіндіктерін кеңейту еліміздің 2030 жылға дейінгі Отбасылық және гендерлік саясат тұжырымдамасында да, сондай-ақ тұрақты даму мақсаттарында да ерекше назарға алынған басымдықтың бірі. Орталықты ашудың негізгі мақсаты — әйелдердің кәсіпкерлік белсенділігін арттыру және қаланың әлеуметтік-экономикалық дамуындағы әйелдердің ролін арттыруда басты мақсат етіп отырғаны да тілге тиек етті.

Аида ҚОЖАМБЕТОВА

Алматыда жаңадан «Шұғыла» және Төлеби метро бекеттері ашылуы мүмкін

Алматыда ашылатын екі жаңа метро бекет «Шұғыла» және «Төле би» деп аталуы мүмкін. Мұны қалалық мәслихаттың VI сессиясында тілдерді дамыту және ономастика бөлімінің басшысы Бақыт Қалымбет мәлімдеді. Айтудыңша, метро бекетінің құрылысының жобасына техникалық-экономикалық өзіндік үшін жаңа бекеттерге атау беру қажеттілігі тұндыра отыр.

«Наурызбай ауданындағы Шұғыла ш/а. Алатау даңғылының бойындағы №1 бекет ономастикалық тәжірибеге сүйене отырып, жолаушылардың бағдар алуына ыңғайлы болу үшін «Шұғыла» деп атау ұсынылып отыр. Ал Алатау даңғылымен ұзаратылатын Төле би көшесінің қиылысында бо-

лардың тоқтап қалуы Алматы қаласы метрополитені құрылысының толық жүзеге асуына мүмкіндік бермеді. Жылдар өте, 2011 жыл 1 желтоқсан - жалпы ұзындығы 8,6 км болатын метрополитеннің бірінші кезегі іске қосылды. Оның құрамына: «Райымбек батыр», «Жібек жолы», «Алматы», «Абай», «Байқоңыр», «Әуезов театры» және «Алатау» бекеттері кіреді. 2015 жыл 18 сәуір — метрополитеннің бірінші желісіндегі екінші кезектегі бірінші іске қосу кешенінің «Сайран» және «Мәскеу» бекеттері пайдалануға берілді. Метро тоннелінің ұзындығы 2,74 км-ге дейін созылды. «Сайран» бекеті Абай

даңғылының бойымен Брусиловский және Тлендиев көшелерінің арасында орналасқан. «Мәскеу» бекеті Абай даңғылының бойымен Өтеген батыр көшесі мен Алтынсарин даңғылының арасында орналасқан. Биылғы жылдың 30 мамырында Сарыарқа бекеті мен (Fapily Park) Бауыржан Момышұлы бекеті (Абай даңғылы мен Момышұлы қиылысы) іске қосылды. Енді метронның ұзындығы 3,1 шақырымға артып, 13, 4 шақырымға жетті. Қала басшылығының жоспарына сәйкес жаңа станциялардың көмегімен Алматы метрополитені күніне 80 мыңнан астам жолаушыны таси алады.

Аида ҚОЖАМБЕТОВА

Алматы облысында 12 мың түлек мектеп аяқтады

Облыс әкімі Марат Сұлтанғазиев облыстың үздік түлектерін құттықтап, «Алтын белгі» төс белгісін табыстады.

Биыл мектепті 12 мыңнан астам түлек бітіріп, оның 696-сы «Алтын белгі» төсбелгісімен марапатталды. Жарқын нәтижелер — оқушылардың көп жылғы қажырлы еңбегінің жемісі. Өңір басшысы «алтын белгі» түлектің үлкен жетістіктерге жету жолындағы алғашқы қадамы ғана екенін атап өтті. «Еліміздің басты құндылығы — дарынды жастар. Сіздер Қазақстанның жарқын болашағысыздар.

Мемлекетіміздің гүлденуі сіздердің еңбекқорлығыңызға, тілектеріңізге, мүмкіндіктеріңіз бен талантыңызға байланысты. Сіздерден Отан игілігі

үшін жаңа жетістіктер күтеміз», — деді Марат Сұлтанғазиев. Еске салайық, «Алтын белгі» иегерлері жоғары оқу орындарына түсу кезінде басымдыққа ие. Мысалы, егер конкурс кезінде үміткерлер грантка бірдей ұлай жинаса, онда басымдық ерекшелік иесіне беріледі. «Оқу барысында көмек көрсетіп, бағыт-бағдар берген ұстаздарыма, ата-анам алғыс айтамын. Жақында біз студент боламыз, содан кейін - ерқайсысы өз мамандығының мамандары боламыз, онда біз міндетті түрде білімімізді қолданамыз. Мен Қазан мемлекеттік энергетика университетіне «Атом электр станцияларын жобалау» мамандығы бойынша оқуға түстім. Ал бүгінде облыс әкімінің университетті бітіргеннен кейін осы уақытқа дейін салынуы тиіс атом электр станциясына ма-

ман болып келіп, жұмысқа тұруға шақырту алып үлгердім. Бұл менің туған өлкемнің дамуына қосқан жеке үлесім болмақ», — деп бөлісті Жамбыл ауданы, Жаңағаш ауылындағы С.Бердіқұлов атындағы мектептің түлегі Владислав Земляных. Кездесу шағын концертке ұласып, зерек ұл-қыздардың ата-аналарын құттықтаумен жалғасты. — Бұл ерекше төсбелгіні әріміз ала алмайды. Үйде қызымыздан тек тамаша білім ғана талап етпеген едік, оның еңбекқорлығы мен үздік болуға деген зор ұмтылысының арқасында ол өз мақсатына жетті. Қызымызбен мақтанамыз, ол біздің нағыз алтынымыз, — дейді Райымбек ауданы, Б. Соқпақбаев атындағы мектеп гимназиясының түлегі Ақпай Нұрболатқызының анасы Роза Елубайқызы.

Мұндай нәтижеге мемлекеттің білім беру саласына жүйелі қолдау көрсетуінің арқасында мүмкін болғанын айта кеткен жөн. Білім саласын арттыру үшін облыс әкімдігі «50 мектеп» жобасын қаржыландырып, облыстың 50 мектебіне «Білім-Инновация» лицейлерінің білім беру тәжірибесін енгізуді бастады. Оның аясында 50 дарынды мектеп оқушылары 35 күн бойы Астанада өтетін жаратылыстану пәндері олимпиадасына дайындық бойынша тегін курстардан өтеді. Өткен жылы облыс әкімдігі аз қамтылған отбасы балаларына 100 грант бөлді. Биыл тағы 100 грант педагогикалық, медициналық, ауылшаруашылық мамандықтарына бөлінді.

Аида КОЖАМБЕТОВА

Отбасылық құндылықтар

АСҚАР ТАУЫМ, БИІГІМ

Әке-әрбір адам баласы үшін ыстық, жанға жақын, мағыналы да қастерлі ұғым. Перзенттің өз әкесін қастерлеп, құрметтеп жақсы көруі табиғаттан берілетін ұлы сезім. Ал менің әкеме деген сезімім сол ұлы сезімнен де басымырақ деп сеніммен айта аламын. Әкемді бәрінен биік тұтып, ерекше тұлға ретінде көремін.

Менің әкем Жамбыл педагогикалық институтының «Көркем сурет» факультетінде, «Бейнелеу, сызу» мамандығын тәмамдаған Әлемге танымал ең керемет суретшілер Микеланджело, Рафаэль Санти, Леонардо-да-Винчи болса, мен үшін өмірімнің теңдесіз суретшісі - ол менің әкем дер едім. Менің өмірімнің ең бір жарқын жақтары әкемнің қыпқаламымен салыған десем артық болмас. Қаламыздағы Бауыржан Момышұлы атындағы Жеңіс саябағында орналасқан Батырлар аллесаындағы Жамбылдық 48 батырдың есімін және осы өңірден майдан даласына аттанған 100 мыңнан астам ардагердің аты-жөнін мәрмәр тасқа қашап жазған ол - менің әкем Садықұлов Марат Мұхамеджанұлы. Мәрмәр тасқа қашап жазып қана қоймай, тасқа сурет салып оны өрлеу деген ең қиын дүние болса да, әкемнің бұл еңбегін бірі білсе, бірі білмес. Алладан кейінгі шеберім, мен әкеммен мақтанамын. Әлі есімде бала күнімізде әкем ешқандай өшіріш пайдаланбай, кез-келген суретті бірден айнытпай салып беретін. Әкемнің бұл суретшілік қасиеті бойыма дарыды ма, әкемдей теңдесіз суретші болмасамда сурет салуға деген қабілетім мен махаббатым ерекше. Менің әкем — отбасының ар-намысын ең бірінші орынға қоятын адам. Сонымен қатар, бізді де отбасымыздың абыройына дақ түсіруге тәрбиеледі. Өз сөзімде:

«Кішкентай кезінде жақсы оқысаң, керемет маман иесі болсаң, халыққа пайдаң тисе, бізге содан асқан бақыт жоқ» дейтін. Бойжетіп өсіп, тұрмыс құрған кезімде: «Ұшқан ұяңның, болашақ отбасыңның да ұйытықысы өрі абыройы сен боласың» - деген сөздері өмірлік кеңестерге айналды. Әкемнің мінезі жайлы қанша жазсам да аздық етеді. Ұяңсы келсе сөздердің, бір дастан жазуға жетеді. Менің әкем өте сабырлы, байсалды кісі. Ес білгелі анама, бауырларыма дауыс көтеріп сөйлегенін мүлдем естіген емеспін. Мен қанша жазғанмен де, әкемді толықтай суреттей алмаспын. Өйткені, әке де ана сияқты ұлы, оның қадір-қасиетін сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес. Менің мақсатым-әкемнің көз алдында мақтанаш сөзімнің көру. Сондықтан да өскелең ұрпаққа айтарым- әкеміздің барына шүкір өте білейік! Бізде бар әке, басқада жоқ болуы мүмкін. Әкелерімізді қадірлейік!

Гүлбала МҰХАМЕДЖАН

Құрбан айт құтты мереке

2023 жылы қасиетті Құрбан айт мерекесі 28 маусымда басталады. Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының шариғат және пәтуа бөлімі 2023 жылғы діни күндер кестесін бекітті.

Кестеге сәйкес, Құрбан айттың бірінші күні 28 маусымда басталып, 30 маусымда (үшінші күні) аяқталады. Құрбан айттың негізгі мақсаты — Алла разылығы үшін құрбандыққа мал шалу. Бұл мереке қарсаңында миллиондаған мұсылмандар Арафат жазығында құлшылық етіп, дұға оқиды. «Құрбан» сөзі араб тілінде «жақындау» дегенді білдіреді, яғни жасаған сауап істер арқылы жүректі тазартып, Аллаға жақындай түсу. Ал діни терминдік мағынасы «шарттарымен санаса отырып, құлшылық ниетімен мал бауыздау» дегенге саяды. Құрбан айтта құрбандыққа мал шалу — Ханафи мазһабында шамасы жеткендерге ғана уәжіп, яғни міндет. Көз келген мал құрбандыққа жарамайды. Құрбандыққа қой, ешкі, сиыр, түйе малының еркектері де, ұрғашылары да жарамды. Қой мен ешкі төлінің ең кемі бір жасар болуы қажет. Дегенмен, алты айлық қозы бір жасар қой секілді ірі, қонды болса құрбандыққа жарамды. Ал, ешкінің міндетті түрде бір жасқа толған болуы қажет. Сиыр екі жасқа, түйе бес жасқа толғанда құрбандыққа шалуға болады. Сондай-ақ, құрбандық малының дені сау, өтті және дене мүшелері түгел болуы керек. Оның бойында құрбандық ретінде шалуға кедергі келтіретін кемшіліктер болмауы қажет. Мәселен, құрбан малының екі немесе бір көзінің соқыр, бауыздалатын жерге өздігінен жүріп бара алмайтындай өлсіз, екі құлағының не бір құлағының басым бөлігінің жоқ болуы секілді кемшіліктері табылады, жарамсыз болып табылады.

Аида КОЖАМБЕТОВА

Юбилей азербайджанского лидера отметили в Казахстане

На прошлой неделе в Алматы состоялся международный форум, посвященный 100-летию общенационального героя Азербайджана Гейдара Алиева. Инициаторами международного форума стали казахстанский филиал Всемирного союза турок-ахыска «DATUB», азербайджанский этнокультурный центр азербайджанцев «ATA YURT NOMAD» при поддержке Ассамблеи народа Казахстана.

В работе международно-го форума приняли участие: председатель Комитета по культуре Милли Меджлиса Азербайджана Ганире Пашаева; чрезвычайный и полномочный посол Азербайджана в Казахстане Агалар Атамогланов; чрезвычайный и полномочный посол Турции в Казахстане Мустафа Капуджу; заведующий отделом государственного комитета Азербайджана по работе с диаспорой Вусал

по культуре Милли Меджлиса Азербайджана Ганире Пашаева с огромным энтузиазмом рассказала, как в качестве журналиста сопровождала лидера нации Гейдара Алиева в международных поездках. «Сегодняшние достижения Азербайджана являются результатом фундамента, который заложил Гейдар Алиев», - подчеркнула она. Затем с приветственным словом выступил чрезвычайный и полномочный

Мамедов; начальник Алматинского представительства министерства иностранных дел РК Бакытжан Болегенов; председатель курдского этнокультурного центра «Барбанг» Азиз Алиев; председатель азербайджанского этнокультурного центра «ATA YURT NOMAD» Сулейман Ахмедов. Председатель комитета

посол Турции в Казахстане Мустафа Капуджу. Были заслушаны доклады военных, которые служили во время правления лидера азербайджанского народа Гейдара Алиева.

- Тюркский мир подарил человечеству личностей, которые состоят из великих политиков, писателей, гениев, чьи имена вписаны в золотые

страницы истории. В XX веке одной из таких личностей является Гейдар Алиев, общенациональный лидер Азербайджана и тюркского мира. Он занимает первое место среди самых гениальных людей XX века. Гейдар Алиев был избран председателем Али Меджлиса Азербайджана 15 июня 1993 года. Таким образом, 15 июня вошло в

историю Азербайджана как День национального спасения. Он вернулся спасителем Азербайджана и спас свой народ и государство. В это время при поддержке русских войск он остановил свирепых армян, наступавших с каждым днем, и было подписано перемирие. Г. Алиев придавал большое значение тюркскому миру, его слова «Мы одна нация, два государства» были переведены в лозунг: «Мы шесть государств, одна нация». Трубопровод Баку-Тбилиси - Джейхан был назван про-

ектом XX века. Хочу отметить открытие в Карабахе Центра детского творчества, присвоение одной из улиц Астаны имени Гейдара Алиева. Прочные и гармоничные взаимоотношения Астаны и Баку неизменно развиваются в духе стратегического партнерства и сотрудничества. Спустя 30 лет мы посетили город Шуша, который был выбран столицей тюркского мира. Сейчас он восстанавливается, за короткий срок в

нем были построены два аэропорта, множество высоток с соответствующей коммуникацией. Гейдар Алиев для нас является символом мира и свободы. Продолжая этот путь, президент Азербайджана Ильхам Алиев со слезами на глазах отметил, что он гордится тем, что исполнил желание отца. Сегодня

убеждения лидера воплощаются в жизнь одно за другим. Мы также знаем об уважении и любви Гейдара Алиева к туркам-ахыскам. После ферганских событий 1989 года Азербайджан принял турок-ахыска. Гейдар Алиев много раз посещал турок-ахыска в районах их проживания. Кроме того заслуживает высокую

оценки его особый интерес к проживающим в Грузии борчалинским туркам. Он с особым трепетом относился к трагической судьбе и проблемам ахысского народа, высоко ценил его национальную волю и решимость, верность своей этнической и исторической принадлежности. В Казахстане с большим

воодушевлением отмечается 100-летие со дня рождения лидера Гейдара Алиева. Мы стараемся донести его историческое наследие до более чем 130 национальностей, проживающих в Казахстане, - отметил президент всемирного Союза турок-ахыска DATÜB, председатель ТЭКЦ «Ахыска» Зиятдин Касанов.

Чрезвычайный и полномочный посол Азербайджана в Казахстане Агалар Атамогланов в своей речи подчеркнул: «Первые годы независимости Азербайджан столкнулся с такими серьезными проблемами, как сепаратизм, значительная часть его территорий была оккупирована, а население вынуждено покинуть свои родные места. Именно в такие трудные минуты Г. Алиев взял на свои плечи тяжелое бремя, смог приостановить кровопролитие и дальнейшее усугубление ситуации. В 2020 году территориальная целостность нашей страны была восстановлена военно-политическим путем. Общенациональный лидер держал под пристальным вниманием развитие отношений со стра-

нами региона и дальнего зарубежья. Казахстанско-азербайджанские отношения занимали приоритетное направление. В период его президентства были заложены их основы. 2023 год в Азербайджане объявлен годом Гейдара Алиева. В связи с этой юбилейной датой намечается проведение ряда мероприятий как в самом Азербайджане, так и за его пределами. Недавно, во время открытия улицы Гейдара Алиева в Астане, президент РК Касым-Жомарт Токаев очень тепло высказался о памяти общенационального лидера».

Начальник Алматинского представительства министерства иностранных дел РК Бакытжан Болегенов прочитал поздравительное письмо от имени министерства иностранных дел Казахстана. Между докладами зрители наслаждались песнями Балуана Беркенова и Олега Татамирова - солистов Казахского национального театра оперы и балета имени Абая. В конце форума была презентована книга на азербайджанском и русском языках, посвященная юбилейной дате «Гейдар Алиев 100». Необходимо отметить, что автор идеи Ровшан Мамедоглы своей творческой деятельностью вносит посильный вклад в развитие и укрепление дружбы между Казахстаном и Азербайджаном. Буквально в прошлом году он опубликовал поэтический сборник на азербайджанском языке, посвященный освобождению Карабаха. Главный редактор журнала «TÜRK BİRLİĞİ» и республиканской газеты «Ахыска», лучший журналист Казахстана, член Союза писателей Азербайджана Ровшан Мамедоглы подчеркнул, что посредством периодической печати и книг, освещающих значимые события Казахстана, Турции и Азербайджана, журналисты редакции строят золотой мост между братскими народами и странами.

Кальбинур
ХОШНАЗАРОВА

Патриотизм глазами школьников

Воспитание чувств патриотизма начинается со школьной скамьи. Юные казахстанцы свободно и логически выражают свои идеи касательно понятия «патриотизм». Так, ученики четвертого класса в эссе изложили свои мысли согласно теме «Я - патриот своей страны». Вот что пишет Мухабат Байдалиева: «Моя родина известна на весь мир великими писателями, учеными, поэтами. Я люблю свою страну за ее красоту, гостеприимство и старинные традиции. Родина — это не просто страна, где я родилась. Здесь родилась и выросли мои родители. Здесь я познакомилась со своими друзьями.

Родину нужно беречь, заботиться о ней, развиваться вместе с ней, ведь у каждого она одна, и другой не будет».

Медетбек Исламхан выражает благодарность родине за то, что она помогает быть грамотными и получать новые знания. «Мне хотелось бы, чтобы моя родина была самой красивой, независимой, щедрой, мудрой и современной. Когда вырасту, я буду грамотным гражданином своей страны и буду работать на благо родины», - уже планирует будущий ученый. **Ольга Демченко** пишет:

«Я три года ежедневно посещаю тренировки по прыжкам на батуте. Я участвовала в городских соревнованиях. В первый раз заняла третье место, на вторых соревнованиях — второе место. Больше всего я горжусь своим четвертым выступлением, где получила серебряную медаль. Я очень стараюсь завоевать первое место. Это моя мечта. Она позволит мне выезжать на мировые соревнования и прославлять свою страну.

Когда я вырасту, стану чемпионом своей страны и прославлюсь на весь Казахстан. Весь мир будет знать, что моя Родина воспитывает спортсменов».

Я настоящий патриот своей родины и никогда не променяю ее на другие государства».

Артул Смолин мечтает, что обязательно передаст потомкам любовь к своей родине. «Моя родина — Казахстан! Я горжусь, что наша страна и наш президент пользуются авторитетом на мировом уровне. Я

изучаю историю своей страны с большим интересом. Неменьший интерес вызывают традиции нашей страны. Именно они раскрывают гостеприимство и щедрость казахстанского народа», - считает он.

«Когда я вырасту, буду помогать своей родине, чтобы она стала лучше и процветала, чтобы граждане нашей страны ни в чем не нуждались. Чтобы моя страна стала лучше, я стану че-

лыми. Нужно, чтобы у детей была правильная речь, и чтобы они могли правильно писать. Этим я помогу своей стране».

Богдан Цой отмечает: «Мне хотелось бы, чтобы моя родина была самой мирной, социально защищенной, технологичной и богатой. Для этого надо, чтобы страной управляли умные и образованные люди, чтобы каждый гражданин Казахстана работал в полную

стому. Мечтаю участвовать в разных турнирах и международных соревнованиях. Моя мечта — получить звание «лучший игрок» чемпионата мира по футболу. Я уверен, что моя родина и команда будут гордиться мной и моими достижениями. Мои победы и кубки я бы посвящал своей стране, прославлял свою родину».

Давайте почитаем рассуждения **Ильеса Ерлика**: «Когда говорят слово

на, я здесь родился. В нем живут люди разных национальностей в мире и дружбе. У нас прекрасная природа, богатая история, великая культура. Я уверен, что будущее моей страны яркое и интересное, потому что в Казахстане мир и благополучие, дружба и радость. Я горжусь своей страной».

Вероника Праламчук пишет:

«Каждый казахстанец старается внести частичку себя в развитие страны. Я горда тем, что живу в мирной и процветающей стране. Мне хотелось бы, чтобы моя родина была самой богатой, красивой. Когда вырасту, я буду делать все, чтобы моя страна процветала. Казахстан — молодая и великая страна! Она богата природными ресурсами, она объединяет разные народы и культуры».

Лейла Мустафаева считает, чтобы быть патриотом, нужно, прежде всего, любить свою родину, дом, где ты родился и вырос. «Нужно изучать историю своей страны, помнить подвиги наших дедов, которые защитили отчизну от захватчиков.

В наше время патриоты — это люди, выбравшие военную профессию, они защищают нашу родину, рискуют ради нее жизнью. А

любовь, который ратует за справедливость».

Также я хочу, чтобы наша архитектура, туризм, культура развивались. А еще, чтобы каждый президент нашей родины делал ее еще лучше», - совсем как взрослая рассуждает **Алия Усеинова**.

Мария Барлык пишет следующее:

«С раннего детства родители говорили мне, что нужно любить, беречь и уважать свою родину. Моя родина — это дом, семья, верные друзья. Когда слышу слово «родина», всегда думаю о красоте родного края. Ведь только здесь чувствуешь себя свободным и счастливым человеком. Мне бы хотелось, чтобы моя родина была самой успешной, красивой, дружной, развитой и процветающей страной. Родина у меня одна, как мама, дом, семья. Она окружает меня теплом и заботой».

Родина, отчизна, страна, Казахстан — частица моего сердца. Мы должны оберегать, любить и защищать родину, ведь это частичка моего «я»».

Данияр Пархатулы мечтает стать учителем, и вот что он пишет:

«Когда я вырасту, стану учителем. Буду учить детей любить знания. В стране станут больше грамотных и хорошо развитых детей. А еще хочу подвигать ребят примером, чтобы в будущем они тоже могли стать учителями. Ведь дети должны быть умными и грамот-

силу на благо государства. Я благодарен своей стране за то, что она защищает мои основные права: на жизнь, личную свободу, бесплатное образование и бесплатную медицинскую помощь. Когда вырасту, буду заниматься саморазвитием. Это поможет мне приносить максимальную пользу нашему государству. Также исполню свой гражданский долг — отслужу в рядах Вооруженных сил Казахстана».

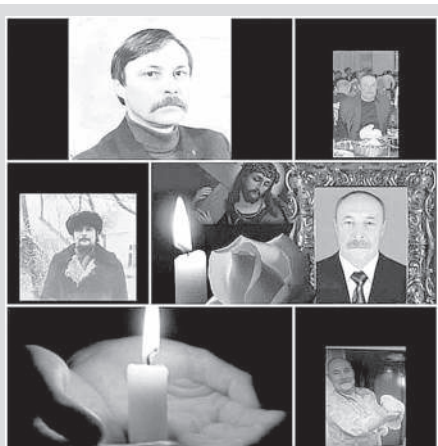
Санжар Алмаз мечтает о карьере футболиста, и в своем эссе он пишет:

«Когда вырасту, хочу стать известным футболи-

«родина», у меня в голове возникают слова «уважение», «добро», «защита». У каждого на родине есть работа, семья, друзья и дедушки, мама и папа, и все мои родственники. Родина — это где тебя любят, ждут, окружают заботой. В Казахстане красивая природа: высокие горы, бескрайние степи, густые леса, жаркие пустыни. Я горжусь своей страной и тем, что родилась в Казахстане».

Байрам Аскар пишет: «Казахстан — моя роди-

Халида КАМАЛОВА,
классный руководитель
СШ № 42 г. Кентау

НАВСЕГДА В МОЕМ СЕРДЦЕ

Говорят, что время лечит, что со временем все забывается... Может быть и так для кого-то, но не для меня и моей семьи. Сколько бы лет не прошло, мы всегда будем помнить тебя, наш любимый, самый лучший в мире папа Александр Васильевич Макаров. Разве можно забыть бесконечную отцовскую любовь, заботу, искреннее внимание и понимание, которые проявлялись во всем... Папа всегда был рядом с нами, поддерживал в разных ситуациях. Папа был рядом, когда провожал нас 1 сентября в школу, когда прозвонел последний звонок, и отшумел веселый выпускной вечер.

Папа каждый раз стоял во дворе вуза, когда мы поступали, и с нетерпением ждал результатов наших экзаменов, переживал во время сдачи нами сессий, находился рядом и на дипломной защите. Папа каждый раз переживал за нас даже больше, чем мы сами за себя, только старался не показывать это. Мы твердо знали, что папа — надежная защита и опора, за ним мы всегда были как за каменной стеной. Мы всегда знали и были уверены в том, что у нас есть самый добрый, умный, самый сильный, самый смелый и справедливый папа, который защитит нас, наш женский словесник, решит все наши проблемы. И он без лишних слов, по-мужски решал их.

Мой папа уважал окружающих людей и ценил в человеке человека, а не статус и все прочее. У него были настоящие верные друзья, его уважали коллеги, студенты. Помню, как однажды мои одноклассники сказали мне: «У тебя конкретный отец, настоящий человек и четкий мужчина», и это было выше всех похвал, это было настоящее искреннее признание его как человека, преподавателя, наставника, и я гордилась этим. А еще папа очень любил животных, особенно птиц. У нас всегда дома были перепелки, полугаи, щеглы, канарейки, голуби... Ни один выходной не обходился без посещения «птичьего рынка», часто мы бывали на выставках голубей. Папа наглядно нам объяснил, что означает фраза «Мы в ответе за тех, кого приручили».

Папа, мы с сестрами гордимся, что мы — твои дети и всегда помним, что за нашими именами стоит твоё имя и фамилия, и честь семьи. Нам очень не хватает тебя, твоих советов, метких шуток, которые могли разрядить любую ситуацию... Нам очень много не хватает того, что было связано с тобой, а главное, тебя. Остались лишь воспоминания.

Папа, а знаешь, что у тебя праздник — День отцов. От всей души поздравляю тебя с ним. Ты для нас всегда останешься самым любимым, самым дорогим, самым лучшим папой в мире на все времена!

Ольга МАКАРОВА,
член клуба журналистов АНК
Жамбылской области

Наш ата - личность в истории Казахстана!

Я очень горжусь своим кайын ата - Утеули Досыбиевым, который являлся персональным пенсионером республиканского значения, почетным гражданином города Тараз, Таласского и Байзакского районов, инвалидом Отечественной войны! Я потеряла рано отца, а он своей любовью и заботой заменил мне его, и мой долг — написать о нем. Родился он в местечке Малая сайы Актюбинской области. После смерти родителей с раннего возраста воспитывался в Баликульском детдоме, а затем в школе-интернате. Закончив медресу Казмединститута, работал помощником первого секретаря КП Казахстана. Затем был принят в члены партии, в рядах которой состоял более 50 лет.

Когда началась война, Досыбиев Утеули по зову сердца и призыву партии встал на защиту нашей Родины. Окончив танковое училище, он в должности командира танка ушел на фронт. Этот танковый полк участвовал в освобождении Белоруссии и Польши. И при освобождении г. Познаня Утеули был ранен. После госпиталя мой ата вернулся на фронт и со своей дивизией двинулся в наступление на столицу фашистской Германии. На стенах Рейхстага он оставил свой автограф: «Я из Джамбула! За храбрость, стойкость и мужество был награжден орденами и медалями. Война оставила глубокий след в его жизни, все оставшиеся годы он страдал от ран, полученных на войне. Этот скромный, но в то же время мужественный человек, умирая,

пел песни, чтобы мы не испугались его смерти. В передовых достижениях и успешном развитии современного Казахстана занимает особое место его неустанный труд. На его долю выпали невзгоды, связанные с войной и послевоенным строительством. После войны, окончив институт, ата работал первым руководителем Таласского и Свердловского районов и отдавал всего себя на развитие экономики и культуры. В годы его работы Свердловский район занимал ведущее место в области по урожайности сахарной свеклы, а Таласский район — первое место по животноводству.

Особую роль в жизни ата играла его семья. У нас многонациональная семья — казахи, белорусы, украинцы, узбеки, русские. Бесспорным, уважае-

мым и любимым главой нашей большой дружной семьи был наш ата! Накопленными с годами мудростью и опытом он сыграл огромную роль в сохранении нашей крепкой семьи! Мы гордимся своим аташкой — человеком, прошедшим смерть и не сломавшимся, человеком удивительной судьбы! Нам его не хватает, нам остается только одно — жить достойно и честно, по совести, как жил он.

Память — самое священное из того, что отец передает сыну, деду, внуку, одно поколение — другому. Мы должны хранить прошлое в святости! Хочу закончить его словами: — «Доброго пути вам, мои дети и внуки, на длинной дороге человеческой жизни!»

В. ДОСЫБЕВА

Алматы қаласында цифрландыру нәтижелі еңбек етіп келеді

20.02.2023 жылы Алматы қаласының Қоғамдық кеңесі есеп беру кездесуін өткізді. Алматы қаласы әкімдігінің цифрландыру басқармасы 2023 жылға арналған жоспар-параметрлермен бөлісті. Негізгі спикер басқарма басшысы Баян Қайратұлы Қоңырбаев болды.

Сонымен қатар, Алматы қаласының жергілікті атқарушы органдарының мемлекеттік қызмет көрсету сапасы туралы есебін Алматы қаласы бойынша Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің департамент басшысы Үлдір Бахытұлы Үсімбаев ұсынды. Жылдан жылға базалық станциялардың саны артып келеді. Егер 2013 жылға орта есеппен 50 базалық станция салынса, бүгінде орта есеппен 80-нен 100-ге дейін орнатылады. «Белсенді даму, тұрғындардың белсенді өсуі» тыныс алу кеңістігінің форматына» қатты есер етеді. Көптеген абоненттер бір станцияға байланған кезде, ер пайдаланушыға бөлінген трафик азаяды. Халықтың 82% — дан астамы күн сайын қала бойынша алға жылжуда және бұл біз үшін өте ауыр жүктеме. Бұл мәселелер ерекше және біз олармен мобильді маятниктік көші-қонға байланысты басқа жоба бойынша жұмыс істеп жатырмыз», — деп атап өтті Баян Қайратұлы.

Әзірге 5G аясында қалада бес базалық станция орнатылған. Бірақ 2023 жылы олардың санын 70-100-ге дейін көбейту жоспарлануда, өйткені министрлік тарапынан заң мен аукцион өткізілген болатын. Б.Қоңырбаев беліскен тағы бір жаңалық-адамдар көп жиналатын жерлерде бейнекамералар орнатыла бастады. Бірыңғай бейнебақылау жүйесінің жобасы аясында 30 000-ға дейін бейнекамера орнату жоспарлануда.

Немірлері берілсе, «Сергек» мопедтерді ұстай ма? Б.Қоңырбаевтың айтуынша — бұл техникалық тұрғыдан мүмкін және заң нормалары бойынша олар белгілі бір алгоритмдерді орындайтын. 2022 жылдың 9 айында Алматы бойынша 12 млн-ға жуық мемлекеттік қызмет көрсетілді, бұл ретте электрондық қызметтердің жалпы үлесі 93,3% — құрады. Порталдың электрондық қызметтерінің ең көп саны eGov.kz Денсаулық сақтау (98,3%), әлеуметтік қызметтер (80,4%), білім беру (67,6%) салаларында көрсетілді.

Халықаралық зерттеу және консалтингтік компанияның рейтингінде International Data Corporation (IDC) Алматы цифрландыру деңгейі бойынша Әлем қалалары арасында 25-ші орында тұр. Қазақстан Орталық Азиядағы осы рейтингке енген жалғыз ел болды.

Аида КОЖАМБЕТОВА, Алматы

Гамма-нож - новая веха в истории нейрохирургии

Корреспондент газеты «Ахыска» приняла участие в пресс-туре, который был организован специально для журналистов. Пресс-тур в Национальном центре нейрохирургии был организован совместно с Фондом социального медицинского страхования с целью ознакомления с широким спектром оказываемой здесь медицинской помощи. К сожалению, большинство жителей регионов не знают, что могут приехать в медицинскую организацию республиканского значения для получения необходимого лечения в рамках обязательного социального медицинского страхования.

В ходе пресс-тура медицинский директор Национального центра нейрохирургии Асылбек Калиев рассказал об оказываемых здесь медицинских услугах, алгоритме госпитализации пациентов, операциях, проведенных за истекший период, в том числе по ОСМС с применением высокотехнологичных медицинских услуг. Жительница Усть-Каменогорска всего пять дней ждала очереди на высокотехнологичную операцию стоимостью около 2 млн тенге, которую ей провели в Национальном центре нейрохирургии по ОСМС бесплатно. Об этом она рассказала журналистам в ходе пресс-тура.

«За 15 лет работы в Национальном центре нейрохирургии получили лечение более 60 тысяч пациентов, проведено более 40 тысяч операций. Только за 2022 год в нашем центре пролечено более 4 тысяч пациентов по ОСМС, из них в 15% случаев проведены операции с применением высокотехнологичных медицинских услуг. Также хотел бы отметить эффективность проведения операций по технологии «Гамма-нож». Аппарат позволяет лечить опухоли, сосудистые и функциональные заболевания головного мозга без трепанации и наркоза. Этот вид медицинской помощи вошел в перечень услуг, оказываемых по ОСМС, в 2021 году. За прошлый год мы провели 460 таких операций», — отметил Асылбек Калиев.

За 5 месяцев 2023 года в Национальном центре нейро-

хирургии получили лечение по ОСМС 1 805 пациентов, из которых 320 — с применением ВТМУ; по ГОБМП — 363 операции, где 54 — с ВТМУ. Чаще всего это заболевания сосудов головного мозга, позвоночник, имплантация нейростимулятора головного мозга с применением стереотаксической системы, операции при болезни Паркинсона, эпилепсии и др.

Директор департамента по работе с юридическими и физическими лицами Фонда социального медицинского страхования Забира Оразалиева напомнила журналистам, что жители регионов имеют возможность получить лечение в медицинских организациях республиканского уровня. Для этого они обращаются в поликлинику по месту прикрепления, и после проведения необходимых обследований их ставят на портал «Бюро госпитализации».

«В 2022 году в круглосуточных стационарах страны пролечено около 1,9 млн случаев на сумму 452,5 млрд тенге, из них 1,5 млн случаев — по ОСМС. За 1 квартал 2023 года помощь получили

захстане входит в перечень медицинских услуг, которые оказываются по ОСМС.

Поскольку пациентка оплачивает взносы и застрахована, эту высокотехнологичную операцию ей провели бесплатно. Оплату за нее произвел Фонд социального медицинского страхования. Женщина отметила, что ждала очередь на госпитализацию всего пять дней. Как объяснил лечащий врач, нейрохирург Нурзат Сыгай, срок ожидания зависит от ситуации. Первыми принимают пациентов с быстро прогрессирующими опухолями.

Процедура проходит безболезненно, во время прохождения пациент ничего не ощущает. За прошлый год Национальный центр нейрохирургии провел 460 операций по технологии «Гамма-нож», в общем, с 2021 года — порядка 1 000. Как отметили в Фонде социального медицинского страхования, в прошлом году на оплату специализированной медицинской помощи Фондом направлено около 432 млрд тенге, из которых в системе ОСМС — 344 млрд тенге. На оплату высокотехноло-

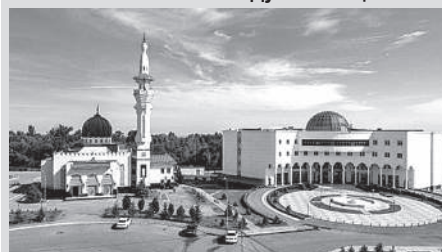

уже 480 тысяч пациентов, среди которых 385 тысяч пациентов — по ОСМС. Высокотехнологичная медицинская помощь в прошлом году оказана более 21 тыс. граждан, причем почти 20 тыс. из них пролечены по ОСМС. За первый квартал 2023 года с применением ВТМУ помощь оказана 4,6 тыс. пациентов, где почти 4 тыс. человек — по ОСМС», — привела данные Забира Оразалиева.

Одной из таких пациенток стала жительница Усть-Каменогорска, которая уже второй раз приезжает в Национальный центр нейрохирургии на операцию, которая проводится без наркоза, надразов и проколов. Это технология «Гамма-нож», которая основывается на радиохимическом лечении патологии головного мозга. Стоимость такой операции — около 1,7 млн тенге, если оплачивать ее из собственного кармана. Однако Гамма-нож в Ка-

Медицина

Духовные ценности

ИСЛАМ В НЕЗАВИСИМОМ КАЗАХСТАНЕ

Опыт последних лет показывает, что ислам характеризуется мощным созидательным потенциалом, способствующим поддержанию и развитию духовности в обществе. Миротворная сущность вероучения пророка Мухаммеда, выраженная в неприятии насилия, а также в отказе от расовой и национальной нетерпимости, позитивно сказывается на сохранении и укреплении стабильности в Казахстане. Для казахского народа ислам, прежде всего, высокий идеал и фактор, определяющий наше мировоззрение, своего рода символ, позволяющий воздать должное памяти наших предков.

В настоящее время мусульманская община Казахстана объединена под эгидой Духовного управления мусульман Казахстана (ДУМК) известное также, как Муфтият, возглавляемый верховным исламским руководителем — верховным муфтием. В духовном плане ДУМК следует установлениям ислама ханафитской правовой школы ислама. Данная правовая школа характеризуется своей толерантностью по отношению к народным обрядам и традициям, не противоречащим исламским канонам. В настоящее время практика ислама, согласно этой правовой школе, является наиболее распространенной среди казахов, уйгуров, узбеков, кыргызов, татар и других этнических мусульман, проживающих в Казахстане. Мусульмане, живущие в соответствии с правилами, изложенными в ханафитской правовой школе ислама, мирно уживаются с представителями иных конфессий и направлений ислама.

В настоящий период на территории Республики Казахстан функционирует более двух с половиной тысяч религиозных объединений и культовых сооружений, большинство из которых входит в состав Духовного управления. За годы независимости ДУМК учредило в республике 13 духовных учебных заведений, медресе и школ, инициировало и провело более сотни научно-практических конференций и форумов на республиканском и международном уровне. В городе Алматы действует Египетский университет исламской культуры «Нур-Мубарак». Сегодня университет «Нур-Мубарак» представляет собой учебное заведение, осуществляющее подготовку высококвалифицированных имамов, исламоведов, религиоведов, преподавателей арабского языка и литературы, переводчиков и регионоведов.

С 2006 г. первый день мусульманского праздника Курбан-айт объявлен в Казахстане праздничным. Стоит отметить, что Казахстан в течение значительного периода был фактически полностью оторван от других центров ислама, что усложняло важность контактов с мусульманскими странами в деле создания соответствующего духовного климата. В частности одним из таких шагов стало вхождение Казахстана в 1995 г. в Организацию «Исламская конференция» (ОИК). В Казахстане функционируют более 3000 мечетей. В 2005 году в Астане была открыта мечеть «Нур-Астана», которая одновременно может принять до пяти тысяч прихожан. Величественное здание украшают четыре минарета, каждый высотой в 62 метра, и 21 купол, покрытый алюминием с позолотой. Высота главного купола равняется 43 метрам.

Соборная мечеть «Хазрет Султан» является одним из красивейших архитектурных сооружений столицы и оглецовывает духовное богатство казахстанского народа. Крупнейшая в Центральной Азии мечеть во время мусульманских праздников может вместить до 10 тысяч человек. Проект мечети выполнен в классическом исламском стиле, с применением традиционных казахских орнаментов и декоративных элементов. Здание состоит из трех этажей, на первом этаже располагаются зал бракосочетания и другие вспомогательные помещения. На втором этаже находится мужской молельный зал на 5 тысяч человек, а в праздничные дни вмещающий до 10 тысяч. Третий этаж включает в себя женский молельный зал на тысячу человек. Общая площадь территории всего здания составляет более 11 гектаров, а площадь сооружений — 17 700 квадратных метров. Высота каждого из четырех минаретов — 77 метров. «Хазрет Султан» обладает самым большим куполом в Казахстане высотой 51 метр и шириной 28,1 метра. Расположением новой мечети «Хазрет Султан» рядом с Дворцом мира и согласия, Дворцом Независимости, монументом «Қазақ Елі» формирует единый градостроительный ансамбль столицы.

Подготовила
Калбинур ХОШНАЗАРОВА

София АЮПОВА

НӨРМӘТТИ

Устаттар устады ашых Бәчәт дайымызын доғам гүнү
24-июнда 2023 илдә бажысы оғлу шайыр Әмирастан
шейриннән тәбриклеиф сөздәри һәдия верер

1) 75 гәлди яшың

Шүкүр Аллана әлә әсмер сәниң башың
Ашыхлыхты сәниң ишиң
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

2) Шәкилдә дайым устат ашых Бәчәтти

Янындакы баламанчысы оғлу Мәһәммәти
Сәнәт булара Иланьдан верилән бир ғысмакты
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

3) Үч устаннан дәрсин алдың

Гәтүрдүн ел сазын чалдың
Спортмастер адын алдың
Идманы сәнәтә гаттың
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

4) Сәнәт сынағында Республикада биринжи әр газандыңыз

Президенттән 5 миллион һәдиәдә алдыңыз
Аһысқа Түрк милләтимизин һәрмәтини чоң ухалттыңыз
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

5) Дием сөзүң гәлиф ери

Пирмәммәтәриң бири
СССР-ин офицери
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

6) Устаттар изиннән геттиң

Ғаныңы сәнәтә гаттың
Елә бил бир ғарында яттым
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

7) Беш шәгирт бәстәдің бу гүн

Чалерсиз той һәмдә дүгүн
Ай дайы ярашер өгүн
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

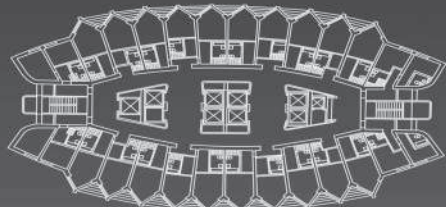
8) Бир дамарда бир ған гәзер

Әмирастан бажын оғлу шейр язер
Лауреат дөшүндә гәзер
Әмәктәр мөкәм ғырыяттым
Хош аваздым, хош нияттим

Устаттар устады һәрмәтти ашых Бәчәт дайым ад гүнүңүз хейрри олсун,
дигәгиди яшыңыз юзә долсун Язан һәдия верән бажысы оғлу шайыр
Әмирастан Бәрфо оғлу

АРЕНДА ОФИСОВ В ГОСТИНИЦЕ КАЗАХСТАН

Телефоны: +7 (727) 291 92 00
+7 (727) 291 91 53
+7 (702) 995 57 53
E-mail: assistant@kazakhstanhotel.kz

ХОЧЕШЬ БЫТЬ ЗДОРОВЫМ И КРАСИВЫМ? ПРИХОДИ К НАМ И ВЫБЕРИ...

**ТРЕНАЖЕРНЫЙ КОМПЛЕКС
БАР СПОРТИВНОГО ПИТАНИЯ
ЗУМБА (танцы) БОДИФЛЕКС
САУНА (входит в абонемент)**

**ШКОЛА БОКСА (с 10 лет)
ТАКВАНДО
ФИТНЕС СТУДИЯ
СТУДИЯ МАССАЖА**

Наурызбай Батыра 76.3 этаж
тел.: 8 (727) 344-13-05
www.classis.kz

г. Алматы, Алатауский район, микрорайон «Ақбулак», ул. 3, участок 33/1.

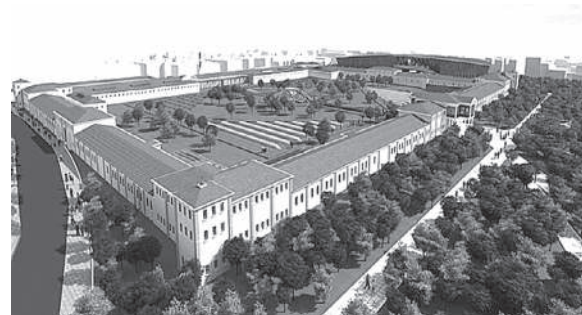
Добро пожаловать в библиотеку Рами

Казармы Рами, расположенные в Эйюпсултане г. Стамбула и построенные в середине 18 века, открыли двери для своих гостей в качестве библиотеки Рами. Министерство культуры и туризма провело реставрацию, реконструкцию и строительные работы в соответствии с первоначальным состоянием этого шедевра культуры. Библиотека Рами – самая большая в Стамбуле со своими особенностями, и она считается одной из немногих таких библиотек в Европе.

Библиотека Рами, имеющая открытую площадь 36 тыс. м² и вместимость 2,5 млн книг на площади 220 гектаров, имеет титул «библиотека с самой большой крытой ландшафтной зоной» в Европе. В библиотеке Рами также есть искусственный пруд площадью 1000 м², окруженный деревьями, предлагающий совершенно новую зеленую зону, которая подарит всем посетителям свежий воздух. В кампусе Rami Bagtasks, вмещающем 4200 человек, есть множество различных секций, в том числе детская и детская библиотека, цифровая библиотека, молодежная библиотека, специализированные библиотеки и библиотека для взрослых. В комплексе также есть круглогодичные бесплатные учебные и читальные залы, детские и детские секции, секции для инвалидов, залы для групповых и индивидуальных занятий с предоставлением современных библиотечных услуг. Библиотека Рами также является обладателем первого в Турции сертификата «Музей устойчивого развития биосферы». Сертификат устойчивого музея биосферы, который является сертификатом устойчивости туризма, включает в себя библиотеку, методы восстановления, инфраструктурные системы, структуру, поддерживающую местную культурную жизнь. Все благодаря полному соответствию принципам устойчивого развития во всех аспектах, от древних ресурсов и информации, которые передаются будущим поколениям, до нового зеленого жизненного пространства. Библиотека Рами, созданная в Стамбуле таким образом, чтобы предоставить совершенно новый опыт для посетителей всех возрастов.

В Рами есть специализированная библиотека исследований Атаюрка, которая является крупнейшей в Турции. Наряду с работами, связанными с историей Турецкой Республики, турецким языком и культурой, особенно с Атаюрком, имеется богатая коллекция из более 20 тысяч книг, предназначенная для исследователей и читателей, особенно работающих в области социальных и гуманитарных наук. Выставочные площади и лекционные залы в саду с пешеходными и велосипедными дорожками предлагают посетителям новые впечатления, обогащенные природой, культурой и искусством. В Шифахане, которая находится в Библиотеке рукописей, реставрируются рукописи, зарегистрированные в библиотечном инвентаре, и редкие печатные произведения. Ухудшение состояния книг проверяется и определяется исследованиями, определенными в лаборатории библиотеки, а реставрационные работы тщательно завершаются экспертами. Артефакты, о которых заботятся в Шифахане, хранятся в складских помещениях в подходящих условиях и регулярно обслуживаются. В библиотеке Рами, которая, как ожидается, станет одной из достопримечательностей Стамбула в области культуры, истории и искусства, читателям и исследователям предлагаются миллионы книг, неживых материалов и цифровых ресурсов. В течение года в библиотеке будут проходить лекции, семинары, мастер-классы и выставки. «Казармы фермы Рами», как известно из архивных записей Рами Мехмет-пашой для султана III во времена Мустафы (1757-1774 гг.). Казармы, которые также служили армии в республиканский период, активно использовались до 1960-х годов. В 1980 году они были переданы столичному муниципалитету Стамбула. Казармы преобразованы в одну из самых важных библиотек Турции, а реставрационные работы начались в 2014 году и завершились в текущем году.

Подготовила
Кальбинур ХОШНАЗАРОВА

Счастливая мама и поэтесса

Героиня нашего повествования Амина Афлединовна Беридзе (в девичестве Халилова) родилась 22 декабря 1940 года в селе Цуркут Ахалцихского района. Ее родители были простыми неграмотными крестьянами. Как вдребезги расколотое голубое стеклышко

навсегда осталось детство Амины где-то там на сельских дорогах. Долгое время 4-летняя девочка не могла забыть тот страх от наводнивших село вооруженных солдат, горестных криков людей, надрывного воя собак и несмолкаемого грохота вагонных колес... Потом позже мать не раз рассказывала, как Амина в пути заболела, и она спрятала ее от страха под подол своего широкого платья, ведь по вагону ходили санитары и забирали больных, чтобы не было инфекций.

В морозном декабре обездоленные люди приехали на станцию Уч-Булак, у четырехлетней Амины сильно замерзли руки, и старшая сестра обмотала их своим шерстяным платком. Сердобольные казахи забрали людей на бричках и делились с ними и кровом, и хлебом. Семья Халиловых жила в казахской семье на участке Амангельды колхоза имени Свердлова. Медленно налаживалась мирная жизнь, уносила куда-то вальс горести и невзгоды, и даровала новые светлые надежды и радости. В 1958 году 18-летняя Амина без единой тройки окончила среднюю школу с казахским языком обучения. Ей очень нравились точные науки и она мечтала поступить на физико-математический факультет алма-атинского университета. Но тогда в турецких семьях царили патриархальные нравы, дочерей рано выдавали замуж, считая, что их место в жизни только на кухне. Естественно, родители не отпустили Амину учиться в чужой город. «Ну как же так? Чтобы девушка жила одна в далеком городе? Нет, так нельзя!» – воспротивились родители. Амина сильно переживала, боялась огорчить родителей своим непослушанием, но, несмотря на трудности, сумела успешно окончить в 1959 году кооперативное училище. Тот год оказался для нее счастливым вдвойне: она связала свою судьбу с Индо Караевичем Беридзе – человеком образованным, рассудительным и честным. Его отца выдвинули в 1939 году кандидатом в депутаты Верховного Совета Грузинской ССР, но власти по национальному признаку отклонили. Индо Беридзе многие годы работал бухгалтером, затем главным бухгалтером в совхозе «Ильич».

В непрестанном труде: то заведующей магазином, то воспитателем в детском саду и заведующей столовой в сельской школе, проходила жизнь простой скромной женщины. В 1995 году ушел из жизни ее любимый супруг, отец 4-х дочерей, человек светлый и доброй души Индо Беридзе. Душевные страдания не ожесточили, а лишь закаляли душу Амины-бажи. Когда ей было уже за 60 лет, она неожиданно для самой себя начала писать стихи. Что пробудило ее в столь зрелом возрасте взяться за перо? Быть может, желание выговориться, поведать людям о своих необъяснимых, волнительных чувствах и мыслях, о жизни, одиночестве, надеждах, радостях и о том, как прекрасна казахстанская земля, навеки ставшая родной и любимой...

Она воспитала четырех замечательных дочерей: Розу, Тамару, Эльмиру и Гульмиру, которые подарили матери 8 внуков и 14 правнуков. Старшая дочь Роза Изъятова – председатель совета матерей турецкого этнокультурного центра «Ахыска». Она многие годы работала медсестрой в городской поликлинике № 7. 1 июня в День международной защиты детей, Роза, благодаря спонсорской поддержке людей, организовала праздник для детей с ограниченными возможностями и для многодетных матерей в городской поликлинике № 7. Детям были вручены подарки, мероприятие прошло интересно и на высшем уровне. Дети были искренне рады этому празднику. В прошлом году Роза в Астане сделала отчет о работе Совета матерей Жамбылской области. Амине Беридзе сейчас 82 года. Она нам читала свои стихи, и автор этой статьи, как человек творческий, вместе с Аминой открывала для себя мир поэзии и красоты.

Луиза КИПЧАКБАЕВА

AMBASSADOR HOTEL
ALMATY

121 Zheltoksan Street, Almaty, Republic of Kazakhstan, 050091
ул.Желтоқсан, 121, Алматы,
Республика Қазақстан, 050091

Phone/Тел.: +7-(727) 250-89-89, 50-89-45... 49
Fax/Факс: +7-(727) 272-64-41

www.ambassadorhotel.kz
e-mail: ambassadorhotel@msn.com

Здесь может быть
ваша реклама

Газета Турецкого этнокультурного центра РК Собственник - Товарищество с ограниченной ответственностью «Газета «АХИСКА» - АХЫСКА» (г.Алматы) Газета поставлена на учет Министерством культуры и информации Республики Казахстан за №9528-Г от 9 октября 2008 года. Выходит еженедельно. Учредитель: Зиятдин Касанов, президент правления Турецкого этнокультурного центра Республики Казахстан

Адрес редакции: 050002, г.Алматы, ул. Джангильдина, 31. Тел.: +7 (727) 3392415. E-mail: ahiska60@mail.ru

Электронная версия газеты: www.ahiska-gazeta.com Газета отпечатана в типографии ТОО РПИК «Дайыр» г.Алматы, ул. Калдаякова, 17. тел.: 273-12-54, 242-45-20.

ЗАКАЗ № 3029

ТИРАЖ 2 000 ЭКЗ.

Кazakistan Cumhuriyeti' ndeki Ahiskalı Türklerin Gazetesi Çıkaran şirket: ТОО «Газета «АХЫСКА» - АНІСКА», Almaty. Yayın Ruhsatını veren makam: Kazakistan Kültür ve İletişim Bakanlığı. Ruhsat tarihi ve sayısı: 9528-Г 09.10.2008. Gazetenin kurucusu: Ziyaeddin İsmihan oğlu Kassarov - AHISKA TÜRKLERİ MİLLİ MERKEZİ BAŞKANI

ЗИЯТДИН КАСАНОВ - председатель редакционного совета

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

Хусейн Касанов
Аджимурат Исаяев
Алибек Каримов
Басит Исмаилов
Алипаша Караев
Тофик Ахмедов
Ибрагим Турки

ЗИЯЕДДИН КАСАНОВ - Yönetim Kurulu Başkanı

YÖNETİM KURULU:

Hüseyin Kassarov
Hasımurat İsayev
Alibek Karimov
Vasir İsmayilov
Alipaşa Karayev
Toluk Ahmedov
İbrahim Türki

Ровшан Мамедоглу - главный редактор
Оксана Краснопольная - дизайн и верстка
Аида Кожамбетова - корректор
Калибантур Хошназарова - корректор
Джана Тахмина - литературный редактор, корректор
Мелют Ишлык - корректор

По вопросам аренды обращайтесь по тел: 344 13 04

Atrium

- Кинотеатр
- Центр семейного отдыха

- Женская одежда
- Аксессуары
- Мужская одежда
- Косметика
- Одежда для детей

Наурызбай батыра 7Б (уг.ул. Райымбек)
www.atrium-almaty.kz

ВЕНЕЦИЯ

Время работы: с 11.00 - 24.00

- Кавказская и европейская кухня
- Живая музыка
- Летняя площадка
- Уютный интерьер
- Гостеприимная атмосфера

г. Алматы, ул. Каирбекова (Талгарская) 72,
ул. Богенбай батыра
Тел.: 293-81-67

Мы рады видеть Вас!

Midea - производитель Бытовой техники №1 в Мире

1 в мире

Midea

Ваш проводник
в Легкую жизнь

[midea.kz](https://www.midea.kz)
www.midea.kz

www.exin.kz

15 жыл
SAПAЛЫ ҚҰРЫЛЫС
СТРОИМ КАЧЕСТВЕННО

Exclusive
QURYLYS

+7 (700) 002-12-12

Radixact®
BY TOMOTHERAPY

ORHUN MEDICAL

Один из самых инновационных
способов лечения рака

- Точность воздействия
- Эффективное лечение
- Безболезненное лечение
- Искусственный интеллект

Джем Парлак
Заведующий отделения
Томотерапии

**ПН-ПТ:
09:00 - 18:00**

+7 777 039 10 79

Лицензия №15002207 от 05.02.2015

**2 ТОРГОВЫХ ЭТАЖА
БОЛЕЕ 160 БУТИКОВ**

**ОГРОМНЫЙ ВЫБОР МУЖСКОЙ,
ЖЕНСКОЙ, ДЕТСКОЙ ОДЕЖДЫ
И ОБУВИ А ТАК ЖЕ, ТОВАРЫ
ДЛЯ ДОМА, БЫТОВАЯ
ТЕХНИКА И МНОГОЕ ДРУГОЕ.**

АРЕНА

г. АЛМАТЫ, АБАЯ 141
+7 (727) 277 5481
[@tdarena.almaty](https://www.instagram.com/t Darena.almaty)